

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	38	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΙ, ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6.0
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΝΔΕΙΚΝΥΤΑΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ Η ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ Γ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/KOM09104/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με πλαίσιο προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να εξοικειωθούν με τους όρους ανάπτυξης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δικαιοσύνης ανηλίκων, τα όργανα και τις διαδικασίες για την απονομή της, τα χαρακτηριστικά των δομών και υπηρεσιών που αναλαμβάνουν να χειριστούν

προβληματικές όψεις της ζωής των ανηλίκων και να προστατεύσουν τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα από προσβολές που συνδέονται με την ευάλωτη θέση των νέων στη σύγχρονη κοινωνία.

Οι γνώσεις αυτές θα επιτρέπουν στους φοιτητές και τις φοιτήτριες να ασχοληθούν επιστημονικά και επαγγελματικά στο πεδίο του δικαίου ανηλίκων και να συμβάλουν στον σχεδιασμό προγραμμάτων και υπηρεσιών πρόληψης και αντιμετώπισης συμπεριφορών που αποτελούν προσβολές την ανηλικότητας καθώς και στην πληρέστερη προστασία των νέων.

Ταυτόχρονα, βασικό στόχο του μαθήματος αποτελεί η σύνδεση της εγκληματολογικής θεωρίας με τα διάφορα μέτρα και πρότυπα αντεγκληματικής πολιτικής για την πρόληψη και αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας.

Το μάθημα εντάσσεται στο πεδίο των εγκληματολογικών επιστημών και της αντεγκληματικής πολιτικής. Πρόκειται για τα μαθήματα «Εγκληματολογία», «Διεθνής και Ελληνική Σωφρονιστική Πολιτική», «Ποινικό Φαινόμενο και Τυπικός Κοινωνικός Έλεγχος», «Αντεγκληματική Πολιτική και Παγκοσμιοποίηση», «Νέοι, Έγκλημα και Ποινική Καταστολή», «Ασφάλεια και Ανθρώπινα Δικαιώματα», «Θυματολογία και Αποκαταστατική Δικαιοσύνη» και «Ειδικά θέματα Ποινικής Δικαιοσύνης και Αντεγκληματικής Πολιτικής», που εξετάζουν το εγκληματικό και το ποινικό φαινόμενο. Με τα μαθήματα αυτά οι φοιτητές και φοιτήτριες αποκτούν γνώσεις θεωρητικής και εφαρμοσμένης αντεγκληματικής πολιτικής, που περιλαμβάνει το φάσμα των μέτρων που θεσπίζονται και εφαρμόζονται με σκοπό την πρόληψη και την καταστολή του εγκλήματος. Επίσης, οι ενδιαφερόμενοι/-ες προετοιμάζονται για μια συστηματικότερη ενασχόληση με τις εγκληματολογικές επιστήμες σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εμπλοκή των ανηλίκων με το ποινικό σύστημα, η διαμόρφωση του δικαίου ανηλίκων, το θεσμικό πλαίσιο της ποινικής καταστολής των ανηλίκων και οι ιδιαιτερότητές του, ο ποινικός σωφρονισμός και τα ιδιαίτερα ζητήματα που δημιουργούνται για την προστασία της νεότητας με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας και της θυματοποίησης των ανηλίκων, αποτελούν την θεματική αυτού του μαθήματος. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η θετική ή αρνητική συμβολή της ειδικής (ποινικής) νομοθεσίας για ανηλίκους στην αντιμετώπιση της παραβατικής συμπεριφοράς τους. Τέλος, η θυματοποίηση των ανηλίκων και οι όροι και συνθήκες προστασίας τους τόσο σε επίπεδο ποινικών κυρώσεων όσο και σε επίπεδο συνδρομής των φορέων της κοινότητας αποτελούν μια ειδική ενότητα του μαθήματος. Τα ζητήματα αυτά εξετάζονται υπό το πρίσμα των (δεσμευτικού ή μη χαρακτήρα) κειμένων αντεγκληματικής πολιτικής για ανηλίκους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα οποία αποτυπώνονται οι διεθνώς αναγνωρισμένοι άξονες και οι κατευθυντήριες αρχές της πολιτικής αυτής.

Ειδικότερα, η ύλη του μαθήματος διαρθρώνεται στις ακόλουθες ενότητες:

Α. Ιστορικά, θεωρητικά και φιλοσοφικά θεμέλια του Δικαίου Ανηλίκων. Βασικές αρχές και κατοχύρωση τους σε διεθνή κείμενα. (Κοινωνικοί μετασχηματισμοί και κοινωνικά ζητήματα κατά τον 19ο αιώνα-Το κίνημα για τη σωτηρία των παιδιών (the child savers movement)- Η ίδρυση των πρώτων δικαστηρίων ανηλίκων – αρχές και ιδιαιτερότητες του Δικαίου Ανηλίκων. Εγκληματικότητα ή παραβατικότητα ανηλίκων- Η διεθνής Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του Παιδιού του 1990 (ν. 2101/1992). Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών του 1996 (ν. 2502/1997). Διεθνείς ρυθμίσεις μη δεσμευτικού χαρακτήρα (soft law).

Β. Συστήματα δικαιοσύνης για ανηλίκους. Πρότυπα, αρχές και τάσεις. Η ερμηνεία της παραβατικότητας των ανηλίκων και η διασύνδεση θεωρίας και πράξης. (α. Βιοκοινωνικές ερμηνείες για τον ανήλικο παραβάτη ή δράστη και η επίδρασή τους στο αναμορφωτικό-προνοιακό μοντέλο μεταχείρισης, βασικές αρχές και στοχεύσεις, κατοχύρωση σε διεθνή κείμενα, θεσμοί και φορείς που υποστηρίζουν την προνοιακή μεταχείριση των ανηλίκων, κριτική και ενστάσεις, β. Θεωρία της ετικέτας και κριτικές προσεγγίσεις: Η κατασκευή του ανήλικου παραβάτη και η δευτερογενής θυματοποίηση, νεολαία και «ηθικοί πανικοί», ριζοσπαστικές θεωρίες και πολιτισμική εγκληματολογία. Το δικαιοτικό πρότυπο: Βασικές αρχές και στοχεύσεις, κατοχύρωση σε διεθνή κείμενα, κριτική και ενστάσεις. Το πρότυπο αποκαταστατικής δικαιοσύνης και οι θεσμοί παράκαμψης της δικαστικής διαδικασίας (diversion).

Γ. Το ελληνικό θεσμικό πλαίσιο της ποινικής μεταχείρισης των ανηλίκων, αρχές και ιδιαιτερότητες, ηλικιακά όρια, αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα, ποινικός σωφρονισμός, συγκρότηση των δικαστηρίων ανηλίκων, δικονομικές εγγυήσεις και δικαιώματα των ανηλίκων, ο ρόλος της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής, εξωποινική μεταχείριση και μεταϊδρυματική μέριμνα.

Δ. Φαινομενολογία και πρόληψη της παραβατικότητας ανηλίκων στην ελληνική κοινωνία (βίαιες συμπεριφορές, διάδοση εξαρτησιογόνων ουσιών κ.λπ.). Τάσεις και θεσμοί αποκλιμάκωσης της ποινικής καταστολής, διαμεσολάβηση, συνδιαλλαγή και παρέμβαση της Κοινότητας. Η πρόληψη της παραβατικότητας των ανηλίκων: Ο θεσμός της διοικητικής πρόληψης, ο ρόλος των δομών προστασίας και φιλοξενίας, οι θεσμοί της επιτροπείας και της αναδοχής.

ΣΤ. Ο ανήλικος ως θύμα: γενετήσια εκμετάλλευση παιδιών κι άλλες μορφές παιδικής θυματοποίησης. Διεθνείς συμβάσεις και διεθνή νομικά εργαλεία. Η προστασία της γενετήσιας εκμετάλλευσης ανηλίκων στον Ποινικό Κώδικα. Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού/τραμπουκισμού και οι προσπάθειες νομοθετικής του οριοθέτησης. Ασυνόδευτοι ανήλικοι, ανήλικοι πρόσφυγες, εμπορία παιδιών. Νομικό και θεσμικό πλαίσιο παιδικής προστασίας και προστασίας ευάλωτων ομάδων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr> <tr> <td>Άσκηση Πεδίου</td><td>18</td></tr> <tr> <td>Φροντιστήριο</td><td>12</td></tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>56</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας / εργασιών</td><td>25</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Άσκηση Πεδίου	18	Φροντιστήριο	12	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	56	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	25	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	39														
Άσκηση Πεδίου	18														
Φροντιστήριο	12														
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	56														
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	25														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσες αξιολόγησης φοιτητών Ελληνικά Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Συμπερασματική <table> <thead> <tr> <th>Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών</th><th>Ποσοστό</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Γραπτή εξέταση με δοκιμασία πολλαπλής επιλογής</td><td>35</td></tr> <tr> <td>Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</td><td>35</td></tr> <tr> <td>Γραπτή Εργασία</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Άλλη / Άλλες</td><td>15</td></tr> </tbody> </table>	Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών	Ποσοστό	Γραπτή εξέταση με δοκιμασία πολλαπλής επιλογής	35	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	35	Γραπτή Εργασία	15	Άλλη / Άλλες	15				
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών	Ποσοστό														
Γραπτή εξέταση με δοκιμασία πολλαπλής επιλογής	35														
Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	35														
Γραπτή Εργασία	15														
Άλλη / Άλλες	15														

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ελληνική:
- Αβδελά, Έ. (2013). Νέοι εν κινδύνω, Αθήνα: Πόλις
 - Γασπαρινάτου, Μ. (2016), «Ανήλικοι εν δυνάμει παραβάτες και αστυνόμευση εν καιρώ κρίσης», σε Μ. Γασπαρινάτου (2016), (επιμ.), Έγκλημα και ποινική καταστολή σε εποχή κρίσης, Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Ν. Κουράκη, Αθήνα: εκδ. Αντ. Σάκκουλα, σσ. 2044-2068.
 - Γασπαρινάτου, Μ. (2020). Νεανική παραβατικότητα και αντεγκληματική πολιτική, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
 - Γεωργούλας, Σ., (2000). Ανήλικοι παραβάτες στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
 - Γιοβάνογλου, Σ. [επιμ.], (2010). Ο ανήλικος ως θύμα –Ο ανήλικος ως δράστης και κρατούμενος. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
 - Δανηλάτου, Α., Πολυζωίδου Β., Μπιστούνα Υβ. (2016), Δίκαιο Προστασίας Ανηλίκων, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
 - Ζαγούρα, Π. (2007), «Όψεις της παραβατικότητας των ανηλίκων και τα όρια της ποινικής της διαχείρισης» σε Κ. Δ. Σπινέλλη

(επιμ.) (2007), Στηρίζοντας τον ανήλικο παραβάτη, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ.Ν.Σάκκουλας, σσ. 125-142

- Ζαγούρα, Π. (2010), «Συγκλίνουσες πολιτικές αυστηροποίησης στην ποινική δικαιοσύνη για ανηλίκους. Ομοιόμορφα φαινόμενα, εισαγόμενες πολιτικές και νέες προκλήσεις για την Ευρώπη», Τιμητικός Τόμος για την Καλλιόπη Δ. Σπινέλλη (2010), Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας, σσ. 823-858.
- Ζαγούρα, Π. [επιμ.], (2011). Διεπιστημονικότητα, διεισδυτικότητα και κοινωνική ένταξη του νεαρού παραβάτη. Αθήνα – Κομοτηνή: Α.Ν. Σάκκουλας
- Θεμελή, Ό. (2010). «Όταν τα παιδιά καταθέτει: Η δικανική εξέταση των ισχυρισμών των ανηλίκων μαρτύρων-θυμάτων» στο Α. Πιτσελά (επιμ.), Εγκληματολογικές Αναζητήσεις. Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Στ. Αλεξιάδη, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, σσ. 395-414.
- Θεμελή, Ό. (2014). Τα παιδιά καταθέτει. Η δικανική εξέταση ανηλίκων μαρτύρων, θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος
- Θεμελή, Ό. (2016), «Η προανάκριση των σεξουαλικά κακοποιημένων ανηλίκων: «οι πενήντα αποχρώσεις του μαύρου» σε Μ. Γασπαρινάτου (2016), (επιμ.), Έγκλημα και ποινική καταστολή σε εποχή κρίσης, Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Νέστορα Κουράκη, Αθήνα: εκδ. Αντ. Σάκκουλα, σσ. 2118-2132.
- Θεμελή, Ό. (2023). Παιδιά χαμένα στην κατάθεση. Από την αποπλάνηση και τη σεξουαλική κακοποίηση, στη λήψη της δικανικής συνέντευξης και την επαναθυματοποίηση, Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος
- Κοντοπούλου, Ε. (2016), «Ο ποινικός στιγματισμός του ανηλίκου και η επίδραση του στη δευτερογενή παρέκκλιση» σε Γασπαρινάτου Μ. (επιμ.) (2016) Έγκλημα και Ποινική Καταστολή σε εποχή κρίσης. Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Νέστορα Κουράκη, Α' ΤΟΜΟΣ, Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, σσ. 2082-2117.
- Κοσμάτος, Κ., (2025). Δίκαιο ανηλίκων. Θεωρία και πράξη. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Κουκουτσάκη Α. (2012) , Νεολαία και «ηθικοί πανικοί» σε Πιτσελά Α. (επιμ.), Ο δρόμος προς την δικαιοσύνη. Συνέδριο προς τιμή του Ομότ. Καθηγητή Στέργιου Αλεξιάδη, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Σάκκουλας, σσ. 47-60.
- Κουλούρης, Ν., (2010), «Μεταξύ σφύρας και άκμονος. Ο ισολογισμός των αντιφάσεων της προνοιακής καταστολής για τους νέους, σε: Τιμητικό Τόμο Καλλιόπης Δ. Σπινέλλη, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ.Ν. Σάκκουλας, σσ. 893-903.
- Κουράκης, Ν. (2015). Δίκαιο παραβατικών ανηλίκων. Αθήνα – Κομοτηνή: Α.Ν. Σάκκουλας
- Μανιός Δ., Στάγκος Π. [επιμ.] (2021). Δικαιώματα των παιδιών. Προστασία παιδιών και εφήβων με έμφαση στα παιδιά σε κίνδυνο. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Μηλιώνη, Φ., Μηλιώνη, Β., (2021). Μια φορά κι έναν καιρό... Μελέτες για τα αναμορφωτήρια και την παραβατικότητα των ανηλίκων. Αθήνα: Εκδόσεις Α-Ω
- Πανάγος, Κ. (2023). Πρότυπα και γενικές αρχές του Ποινικού Δικαίου Ανηλίκων. Κατευθύνσεις για τη συνδιαλλαγή δράστη και θύματος. Αθήνα: Αντ.Ν. Σάκκουλας
- Πανταζή – Μελίστα, Ει. (2013). Αναμορφωτικά μέτρα. Η επιρροή αυτών στην ψυχική υγεία του ανηλίκου και στην πρόληψη της παραβατικότητας. Αθήνα – Κομοτηνή: Α.Ν. Σάκκουλας
- Παπανδρέου, Π., Τουλούμη, Γ. & Πουλόπουλος, Χ. (2003). «Εγκατάλειψη του σχολείου, χρήση ουσιών και παραβατικότητα» Εξαρτήσεις, τεύχος 4, σελ. 24 – 44.
- Πιτσελά, Α., (2022). Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα
- Πιτσελά, Α., (2006). Κείμενα αντεγκληματικής πολιτικής. Δίκαιο Ανηλίκων. Αθήνα -Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα
- Πουλόπουλος, Χ. (2009) «Τα δικαιώματα των εξαρτημένων στη θεραπεία και στην κοινωνική ένταξη», Ποινική Δικαιοσύνη, Τεύχος 124, σελ. 459-463
- Συκιώτου, Α. (2009), «Η αυστηρότητα της αντεγκληματικής πολιτικής για τους ανήλικους δράστες», σε Πιτσελά Α. επιμ. (2009), Ο δρόμος προς τη Δικαιοσύνη. Συνέδριο προς τιμή του ομότιμου Καθηγητή Στέργιου Αλεξιάδη, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα, σσ. 167-179.
- Στάγκος Π., Μανιός Δ. (2021). Δικαιώματα των παιδιών. Προστασία παιδιών και εφήβων με έμφαση στα παιδιά σε κίνδυνο. Νομική Βιβλιοθήκη: Αθήνα
- Χάιδου, Α. (2021). Εγκληματικότητα ανηλίκων. Αιτιολογικές προσεγγίσεις, πρόληψη και κοινωνικός έλεγχος, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Χαϊρπάλογλου, Α. (2010), Έφηβοι σε ρήξη με το νόμο. Μια εθνογραφική μελέτη της «παραβατικότητας» και της ριψοκίνδυνης δράσης, Αθήνα, εκδ. Νήσος.

Ξενόγλωσση:

- Agnew, R. (2009). Juvenile Delinquency. Causes and Control. New York – Oxford: Oxford University Press

- Bradshaw, W., & Rosenborough, D. (2005). Restorative Justice Dialogue: The Impact of Mediation and Conferencing on Juvenile Recidivism. *Federal Probation*, 69 (2) 15-21, 52.
- Chambliss, W.J., (2011). *Juvenile Crime and Justice*. Los Angeles: Sage
- Champion D.J., Merlo, A.V. & Benekos, P.J. (2012). *The Juvenile Justice System. Delinquency, Processing, and the Law*. Boston: Pearson Education
- Dunkel, F., Grzywa J., Horsfield, Ph. & Pruin, I. (2010). *Juvenile Justice Systems in Europe*, V. 1-4. Monchengladbach: Forum Verlag Godesberg
- Elrod, P. & Ryder, R.S. (2013). *Juvenile Justice. A Social, Historical, and Legal Perspective*. Burlington: Jones and Bartlett Publishers International
- Goldson B. [ed.] (2019). *Juvenile Justice in Europe: Past, Present and Future*. Abingdon, Oxon: Routledge
- Hobbs J., (2023). *Children of the State. Stories of Survival and Hope in the Juvenile Justice System*. New York: Scribner
- Junger-Tas J. & Decker, S.H. [eds], (2006). *International Handbook of Juvenile Justice*. Dordrecht: Springer
- Mincey, B., Maldonado, N., Lacey, C. H., & Thompson, S.D. (2008). Perceptions of Successful Graduates of Juvenile Residential Programs: Reflections and Suggestions for Success. *Journal of Correctional Education*, 59(1) 8-31.
- Muncie, J., (2021). *Youth and Crime*. Los Angeles: Sage
- Platt, A. (1974), "The triumph of benevolence: The origins of the juvenile justice system in the United States" in Quinney R. (ed.), (1974), *Criminal Justice in America*, Boston, Little Brown & Co, pp. 356-389 αναδημοσιευμένο σε Muncie J., Hughes G., McLaughlin E. (eds) (2002), *Youth Justice. Critical Readings*, London etc., Sage, pp. 177-196.
- Platt, A., (1969/2009), *The Child Savers, The Invention of Delinquency*, 40th anniversary edition, New Brunswick, New Jersey & London, Rutgers University Press.
- Roberts, A., (2004). *Juvenile Justice Sourcebook. Past, Present and Future*. Oxford: Oxford University Press
- Schur, E.M., *Radical non-intervention: Rethinking the delinquency problem*, Englewood Cliffs, NJ, Prentice-Hall, 1973. 17.
- Shaw, C. & McKay, H. (1942/1972), *Juvenile Delinquency and Urban Areas. A study of Rates of Delinquency in Relation to Differential Characteristics of Local Communities in American Cities*, second impression of revised edition published 1969, Chicago & London: The University of Chicago Press.
- Sheldon, R., Osborne, L. (1989), "For their own good": Class interests and the child saving movement in Memphis, Tennessee, 1900-1917", in *Criminology*, v. 27, No 4, pp: 747-767.
- Sheldon, W. (1949), *Varieties of delinquent Youth*, New York & London: Harper.
- Shoemaker, J.D., (2009), *Juvenile Delinquency*, Lanham-Boulder-New York-Toronto-Plymouth-UK, Rowman & Littlefield Publishers, Inc.

Εύδοξος

- Γασπαρινάτου, Μ. (2020). *Νεανική παραβατικότητα και αντεγκληματική πολιτική*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη